

مجموعه ابوالضیا ایلہ

۱۸ نجی سنہ

غریبہ ربیع الاول ۱۳۱۵

جزء، عدد : ۶۵

مسئلہٴ بلہوس و بوالہوس

عطوفتو احمد مدحت افندی حضرتلرینک

بلہوس و بوالہوس

ترکیبلی حقندہ ۶۹۰ نومرولو ترجمان حقیقتدہ نشر ایتدکاری

مقالہٴ جوابیہ اوزربنہ مدافعہ در .

مجموعہٴ ابوالضیا ایلہ ترجمان حقیقی مطالعہ ایدنلرک معلومیدرک عطوفتو
مدحت افندی حضرتلری طرفندن ا واری ا و ا بلہوس ا کدلرینہ - برینہ
ضمناً . دیگرینہ صراحة - اعتراض اولنمش ایدی .

واری حقندہ کی اعتراض ضعیبلی بولفظک فارسی و استاقوز ایلہ ینکجک ا
ترکجہ اولملری جہتله قاعدهٴ بویلہ ترکجہ کدلرہ فارسی بر ادان علاودسی جائز
اولہ میہ جغنی افہام یولندہ اولمق طبعی ایدی . آکا ایسہ اقتضا ایدن جوابی
ویرمش ایدک . و افندی حضرتلری دہ او بایدہ قناعت حاصل ایتمش اولمیدرلرک
۶۹۰ نومرولی ترجمان حقیقتدہ نشر ایتدکاری مقالہٴ جوابیہ لرنندہ او مجبی
سکوت ایلہ کچشدیر مشلردر .

بو مقالہٴ جوابیہ ایسہ ا بلہوس ا تعبیرینہ غریب بر یولده تعریض و بو
تعریضلرینی ہم متکمانہ و ہم دہ متکمانہ بر اسانلہ تصویر بیور مشلردر .

کنیدیلری زمانه‌نک حکما سندن معدود اولدقلری وهضوم وحمول اولمقلق ایسه خصائص حکیمانه دن بولندیغی حالد هه نصلسه فیلسوفلغک لازم غیر مفارقی اولان حلم و تواضعی ، ظلوم و جهول صفتلرینک لازمه سی بولنان حدت واستکباره فدا ایله بحثی وادی مکابریه و بعض گریزگاهلرله شخصیه دوکشلردر .

بأس یوق ! افندی حضرتلری معنادلری اولان تطویل مقال ایله بحثی مناظره دن نه قدر تجرید ایتسه لر بز اق خصوصیه اثرلرینه اقتفا ایتمکده معذورز .
 (یاخود کندو تعبیرلرنجه ایتامکده معذورز) بناءً علیه لزوم کورمدکجه صدوددن آیرلیز . وهله آرمیه نابلح ذاتی تمدخلر ، شخصی تعرضلر قاتمیز . نته کیم مجموعه مزده (توضیح صواب) عنوانیه یازدیغمز مقاله ده دخی نه نفسمز جه تمدخی ، نه ده شخصلرنجه تعرضی اشرا ب ایدر بر فقره ، بر کله موجود ایدی .

مدحت افندی حضرتلری مقاله جوابیه لرینه ، مجموعه ابوالضیادن نقل ایتدکاری فقره لری تنقیح و مزج ایله ابراز مهارت بیور مشلر ایتسه ده بز سلسله بحثی ورطه .
 تعقیده دوشور مامک ایچون تنقیح و اختصار دن صرف نظرله هر فقره تعرضیه بی عیناً نقل ایلگی واقضا ایدن مدافع مزلی او فقره یه ذیل ایتمگی مناسب کوردک .

اعتراض

« ظن عاجزانه مزه گوده بوکله بی (یعنی بوالهوسی) بوندن یگریمی بش سنه قدر مقدم ابوالضیا برادر من ایله برابر او گرنده . او زمان اسن روز کارلردن بیله تسلیم انتظارنده بولنه رق :

ای بوالهوس دی هر نفس

الله بس باقی هوس

کفته سی ورد زبان ایدتمش ایدکده (نیجه ؟) آلام واکدارک نهامی ایله بوکله ده بوئی اوقوبه رق گوگله زه فرح وبرد ایدک .

مدافعه

پک اعلا اما ، بزم برلکده و یاخود کاه مدحت افندی حضرتلرینک وکاه بو عبد عاجزک منفرداً گریک مقام تسلیمده و گریک ترک آمال ایله حکم قدره تسلیمده ایراد ایدیشمیز آنی برابر او گرندیگمیزک صحتی اثبات ایلز . اثبات ایتسه بیله ، بر نشیده بی اوقومق بشقه ، یازلمش اوله رق کورمک یسه بشقه اولسنه نظر آه

املاسنه وقوف اقتضا ایتمز . چونکه بز بویقی دیدکاری گهی معرض تسلیمیده
او قومش ایسهك البتہ بربرمزك صفحهٔ جیننده مرتسم صورتنه باقوبده او قومز
ایك . از بر مزدن ایراد ایدردك .

حتی بن او بیتی حاوی اولان شو قطعه‌یی که :

« آمالدن آمیدی کس

هپ خار و خسدر ملتسم

ای بوالهوس . دی هر نفس

الله بس . باقی هوس »

صورتنده در؛ ده صغر سخمه یساری زاده خطیله محرر اوله رق گورمش ایدم .
حالا بوگون بازیدده کی مجلدلره مراجعت ایدلسه ، احتمال که خط تعلیق ایله اولان
قالی بولنور و برنخه‌سنی هر استیان سیلکدروب ایدینه بیلور . فقط کلایی تصحیح
ایتمش اولمز . ذات دولترنده کی گهی ، خطاده اصرارینی تشید ایدر .

اعتراض

« گرك او زمان و گرك آندنیری آرمزده بر فرق وارایش ایسه اوده ابوالضیائك
بو تعبیری « تعبیرات فصیحہ » دن ظن ایتمنه مقابل بزم تمامیه او ظنده بولمغیمزدن
عبارت قالیور .

مدافعه

اوت ! بنده کز مقله‌مده ، لغتمی تصنیف ایتمدیگم زمانه قدر بنده احمد
مدحت افندی حضر تلی گهی « بوالهوس » تعبیری اصطلاحات عربیه دن و بناء علیه
تعبیرات فصیحہ دن ظن ایدردم ا دیمش ایدم .

شمعی ذات عالیگز ، آرمزده کی فرقك ، بنم او تعبیری فصیح وذات عطفو فیکرك
غلط ظن ایدیشمزدن عبارت اولدیغنی سوبلیورسکزر . ایسته ایویا . بنده کز اوقله
فصیح ظن ایتمدیگم بر تعبیرك صکرده دن تتبع وتدقیق ایله اصلنه اطلاع ایتمشم .
ذات والا کز ایسه او ظنده دکلمشسکزر . یعنی بنم ظن ایدیشم گهی بر کلمه فصیحہ
ظن ایتمز ایمشسکزر . اوله ایسه نیچون تلاش بیوربورسکزر ؟ ایسته سزك پك
قدیم اولان وقوفکزه بنده کز یگرمی بش سنه صکره تبعات صره‌سنده واصل اولمشم .

اعتراض

« زیرا » هوس « کلمه عربیه سنده بزم آسما و بر دیگر معنای معهود بوقدر . عادتاً جنت معنایی وارد در . بوکا مقابل بنه (هوس) و (فارسی) دبه لغتنامه بر کلمه دهاییاز بیهرق بوکاده او معنای مشهور و بر ملشدر .

مدافعه

بو کلمه اصلاً عربی اولسدهده اولسدهده ، عربی اولوبده فرس جدید طرفندن (تفریس) ایدلمش بولسدهده بولسدهده ایکی لسان یلنده کی معالرنجه اصل اعتباریله هیچ بر فرق بوقدر . زیرا هوس — ایلروده ایضاح اولنه جنی اوزره صرف جنت معناسنه دگلدرد — وادعا بیورلدینی وجهله تمامیله جنت معناسنه دخی اولسدهده متاخرین — فرس دهها زیاده التزام نزاهاستله بو کلمه کی — هر امل و آرزوده انهماک و افراطک مرتبه جنته واره نیلسنی ملاحظه ایله — ماده حقیقه دن مجرای مجازه نقل ایدرک امل ، آرزو ، استک ، حاصلی قلبک طلب و میل ایلدیگی حالدرده استعمال ایتمشلردرد . شو حالده بو کلمه ، بر کلمه فارسیه اولمش اولور . هوسکار ، هوسناک ، نوهوس کبی ترکیلرده هپ او معنایی ناطقدرد .

شمدی شیخ رضانک شو :

« کساد بولمدی کالای چارسوی هوس

رواج بولمدهدر نقد گفتگوی هوس

نکار خامه چین ایتدی لوح آمالم

سواد خامه مشکین نقاب روی هوس »

بیتارنده جنتی آندیرر بر شمه محسوسمیدر دگلمیدر : ارباب عرفانک مشام
تمیزینه حواله ایلرز .
کذا نفعینک :

« بن بو حالته تنزلی ایدردم شعره

نیلم قورتیلم طبع هوسناکمدن »

« احیا ایدن اندیشه می فیض نفسمدر

اندیشه بنم طفل دل نوهوسمدر »

بیتارنده کی (هوسناک) و (نوهوس) تعبیر لریله طبعی (جنتی) و اندیشه سی قلب

نوجونونك فرزندی اولمق اوزره تصویر ایتمش اولدیغنه هانکی عاقل احتمال ویرر؟
ارباب اذعانك محكمه انصافنه احاله ایلرز .

حال بوکه هوسك معنای عربیسی دخی اوپله بیان بیورلدینی کبی علی الاطلاق
جنت دکلدر . ایشته قاموسك تعریفی :

(* الهوس * قحتینله جنوندن برکونه اثر وشائبیه دینور چالق کبی . يقال
فی رأسه هوس ای طرف من الجنون)

بو تعریفدن صکرده شویله برکله کورپورز . (* المهوس * معظّم وزننده
(هوسناك) اولان کسیه دینور . يقال هو مهوس ای فیه هوس .)

فرهنگ شعوریده هوسك تعریفی ده شویله در :

(* هوس * آرزو و طلب و دلخواه، خواهه حافظ بیت :

حال دل باتو گفتیم هوسست

خبر جان شنفتیم هوسست

عربیده دخی بو معنایه در . قاضی السید بن سینا بیت :

لا اسمع العدل أتى عنه في شغل

عدل العادل اعلا رتبة الهوس)

اعتراض

« بوکه فارسی ایسه نیچون عربی صورتنده (بوالهوس) یابلدیغنه تعجب ایلور ابدك .
او یگرمی سنه دن بری برادرمن گبی بالطبع بزمده تنبعمز آرتمشدر . واقعا برقاموس تصنیفنه
جسارت و بزمك قدر دگل ایسه ده تدقیقات فیلولوژیقیه و لنکوئیستیقیه ده (یونلری بویله
استعمال ایلدیگمزه اعتراض ایله بحث آرمه سنه بحث قائلماستی رجا ایدرز) (اتباعاً لالامر سمعنا
و اعصینا !) بولنه بولنه بز دخی براز وقوف پیدا ایشزدر . »

مدافعه

بزده آکدا تعجب ایدیورزکه او یگرمی بش سنه ظرفنده هیچده تبعات لغوییه
تنزل بیورلماش . اگر بیان بیورلدینی اوزره اوپله یگرمی بش سنه لك دگل ،
حالاً دخی یگرمی بش دقیقه لق ادنا بر تنبعده بولشمش اولسه کز و مثلاً بنده کزك
بالاده کی افاداتمه قناعت ایتیوبده برایکی لغت کتابی قارشیدیرمغه رغبت بیورسه کز
بو حقیقته سزده اصل اولورسکز . فقط اوپله یامدیگز و یامدیورسکز ده ! بربرمنی ،

شمدی دگل ایچہ زماندن برو بیلورز . سز هر هانگی بحث اولورسه اولسون
آنک حدودی اوزرینه مستحضرانکزه مغروراً بر طاقم توهمات ایراد ایدرسکز .
افاداته دقت بیورک . سزی برشی یلار سکز گبی انکار بداهت ایدرجه سنه برحق .
ناشناسلق ایتیمورم . بویله بر فکر تصورمدن بیله کچمز . پک چوق شی بیلور .
سکز . عادتاً بر ذی حیات آنسقلویدی سکز . فقط آنسقلویدیک بر مقاله دخی یازده .
منرسکز . چونکه سزده بر خاصه غریبه واردر . مخاطبکزی دائماً غباوت مطلقه
ایله غبی ، جهالت مطلقه ایله جاهل گوررسکز . کندیکزی ایسه هر نه بحثده
اولورسه اولسون او بحثک مبدأندن منتهاسنه قدر کافه اطوار وحالاتی ، تعلقات
ومفرداتیله احاطه ایتمش عد ایدرسکزده قلی اله آلهرق او بحثی او صورتله یازمغه
باشلار سکز . آنده او قدر اکثر ایدرسکز ، او رتبه تطویلاته ، او درجه لوده مکررانه
دو کیلور سکز که او قویانلری عادتاً بحر بیکران مقالانکزده بوغار سکز . سزک ایچون
قلم دینلان چوپ پارچه سی ، مرکب دینلان مایع سیاه ، کاغد دینلان صفحه بیضا
اولدقدن صکره یازیله میه جق هیچ برشی متصور دکلدز . هم بوکا قناعت کامله ایله
قانع ، اطمشان تام ایله مطمئن سکز . فقط انصاف بیورکز بو قناعت وطمینانت
نفس الامر موافقمیدر ؟ انسان بر قاج فندن ، بش اون مسئلهدن بحث ایده یلمکله
کافه علوم ومسائل اوزرینه سرد مباحثه مقتدر اولغه امکان متصورمیدر ؟ چونکه
علوم ومعارف ، افکار وملاحظه قیلندن دکلدز . بری یازین سزه اصول حدیثی
تعریف ایتسه کز نه گوزل خدمت ایتمش اولوردیکز ا دیه جک اولسه ، ایکی گون
صکره ترجمان حقیقت صحیفه لرنده آکا دائر ستونلرله یازیلرکز گوریله جگندن امینز .
حال بوکه اوتوز بش سنهیه قریبدر طباعتله اشتغال ایدیور سکز . طونه ده ،
بغدادده مطبعه جیلقدده بولندیکز . استانبولده ، بک اوغندده ، ینه استانبولده اوج دفعه
مطبعه تأسیس ایتدیکز . اون سکز سنه قدزده مطبعه عامره مدیرانگنده بولندیکز .
حاصلی آرده اوج بحق سنه لک بر فاصله دن ماعدا همان همان اوتوز سنه در مطبعه جیلق
ایدیور سکز . عجبا بوگون ترقیات طباعتک ملل غریبه وباتعیر عمومیسیله اقوام .
افرنجیه آره سنده حاصل ایتدیگی درجات واطواری یازده بیلورمیسکز ؟ شبهه یوقکه

بونی یازمق عندکژده ایکی (فلاسبق) مقاله‌سی یازمق قدر بر امر عایدیر . فقط یازده مرسکژ ! اوت ! هم یازار ، هم اوقودرسکژ . اما کیملره ؟ ایشته جای نظر بوراسیدر . مطبعه جیلانی باصمه کتابلرده گورن ، ترقیاتی بوندن سکسان سنه اول مطبعهٔ عامردهه باصلمش صرف جمله سبله ، بوگون مطبعهٔ ابو الضیاده باصیلان آثار آره سنده کی فرق ایله اولچن ، حاصلی مطبعه لره ، مطبعه جیلغه دأر عمرنده بر فکر ایدنماش اولان ذواته اوقودرسکژ . تصدیقده ایتدیررسکژ - مدحت افندی حضرتلری حقیقهٔ مطبعه جیلانی نه گوزل تصویر ایتمش . تاریخی ، یازمش ادوار ابتدائیه ، ادوار انقلابیه ، ادوار انبساطیه سنی عادتاً بر سرکی یه اشیا سرمش کبی اوقویانلرک نظر ادراکنه عرض ایتمش - دیرلر . صکره آنی اوقویانلردن بری ده فرضا بنم احبامدن اولور . بگاده - مدحت افندینک طباعت مقاله‌سی اوقودیکژمی ؟ - دیه صورار . بنده جواباً - اوت بالطبع اوقودم . دیرم - ای نصل بولدیگژ ؟ - نصل بوله جفم مصال ! - جوابی ویریرم . سائل بوکرده مقام تعریضده - اوپله ایسه سز یازگژ ! - تکلیفنده بولور . آکاده جواباً - بن شمعی یه قدر قلمی اغفال انامه آلت ایتدم . حقیله یلیدیگم شیئی یازدم - قولیله مقابله ایدرم .

بنده گژ سزه بر آی ، حتی دهاسمچانه طاورنرق ، آلتی آی مهلت ویریرم . چونکه بو ایسه مرجعکژ اولان نه اسکی قونوه رساسیون ، نده یکی آنسقلوبیدی لغتارنده کی تحریات کفایت ایدر . بومدت ظرفده استدیکگژ قدر تبعاتده بولنگژ . فرانسز جهدن بالذات ، آلمانجهدن ، انگلیز جهدن بالواسطه استحصال معلومات ایدگژ . اگر دیدیکم مقاله بی میدان قویه بیلورسه گژ حقیقهٔ لزوم کوریلنجه هر شیدن بحث ایدیه سبله جگکژ حقنده بر برهان فعلی گوسترمش و معترضلرکری الی الابد محکوم سکوت ایتمش اولورسکژ .

اوت افندمن ! بر قاموس تصنیفه جسارت ، حقیقهٔ خاطری صاییلور جسا - رتلردندر . اگر بو قاموس تصنیفندن مرامکژ بنده کژک لغتم ایسه - که اودر - نه ظنکژده ، نده قولکژده مصیبتسکژ . چونکه بن قاموس یایبورم . بنمکیسی فرنکلرک (وقاقبولر) نامنی ویردکاری بولده عادتاً بر مجموعهٔ کلماتر . حتی آنی

۱ لغت عثمانیه ۱ یاخود ۱ قاموس عثمانی ۱ و یا ۱ الحجة عثمانی ۱ کبی بر عنوانه توسیم
ایتموب کندی نامه نسبتله ۱ لغت ابوالضیا ۱ تسمیه ایتمیکم هرکسک معلومیدر .
مقدمه سنی اوقویانلرده تصدیق ایدرلرکه بن آنده هرگون هیزک لساننده
متداول اولان کلماتن ماعدا غیر مانوس ، غیر مستعمل کلمات جمع ایتمدم . بوگونکی
کونده سوبلدیگمز ، یازدلیغز آکلادلیغز لفظلری قید ایتمدم . بو ایسه بزم کبی
سعی ذاتی مکتبندن دگل ، سایه هایون پادشاهیده یگرمی سهندن برو تأسیس
واکالته نیجه همترل صرف اولتان مکاتب عالیهدن و بو مکاتب عالیه نك تمامندن اولوق
اوزره تأسیسی منتظر اولان دارالعلومدن نشأت ایده جک جدی اصحاب تحصیله ،
اقوام مترقیده کی امثالنه مشابه قاموسلر تالیفنه بر مقدمه تشویق اوله جنی ایچون
— ذات عالیلری عنندنه نه قدر ناچیز اولسه — قیمتشناسان معرفت نظرندنه ینه بر اثر
غیرت . ینه بر نمونه همترل .

اوت افندمز ! عثمانیلرلی ۱ راد هاوس ۱ نامنده بر اجنبینک لطفاً جمع
ایتمیگی کلمات دفترینه محتاج و مفقور کورمک عنذکرده مستحسن اولدیفنه می حکم
ایدمل ؟

اعتراض

از جمله شعوری کبی لعجیلر گورمشزدرکه (؟) کندی زمانه قدر سکر اون بیک کله دن
عبارت بولنان فارسی ۱ قاموسلری ۱ یکمک غیرتله یگرمی ، یگرمی بش بیک کله جمع ایچون
عربدن ، ترکدن ، کرددن ، عجمک ۱ ترس نورس ۱ قولاندیفی کلماتک هبسنی فارسیدر دیه
کتابنه کچیرمش وگویا لسان فارسی بی بو صورته زنگینلندیردیگی ایچون ارباب مطالعه به
۱ منت قویارجه سنه ۱ افتخارلرده قائمشدر .

مدافعه

بو فقره نك بزم بحثه تعلق ایدر جهتی یوق . شعوری مرحومک احفادنن
بری موجود ایسه جدی حقنده کی تعرضی مدافعه دخی بالطبع آکا راجعدر .
مع مافیه شوراسنیده ایضاح لزوم گوریرزکه ، فرهنگ شعوری بین الادبا معتمدعلیه
بر اثر بهمتا اوله رزق مؤلفی ایسه کتابی ۱ فرهنگ جهانگیری ۱ ایله ۱ مجمع الفرسک ۱
— که الی قدر فرهنگان عجمک الفاظنی محیط اولدیفنی حیثیتله — محتویاتندن
انتخاب و تصنیف ایلمدیگی اثرینسک مقدمه سنده بیان ایتمش اولمسنه نظراً اولیه

ا ترس تورس ا کلمات ايله طولديرمش اولديغنه احتمال ویريله مز. چونکه بواختمالی مرتبه حقیقته ایصال ایچون او ا ترس تورس ا کله لردن هیچ اولمزسه برقاچ دانه سنی نهاده صفحه ایضاح ایتک اقتضا ایدر .

(هوس) و (بهوس) کله لری ایسه ترس دگل . ترسلک آنلره موضوعنک غیرى معنا ویرمکدر .

اعتراض

زده بو تدقیقاتدن صکره فاعت ایلش ایدک که (هوس) کله سی عن اصل عربیدر . فقط بحم بونک استعمانده معناسی دگشدرمشدر . هپ اوبله یا ماضی یز یا ؟ صکره سیک . ظاهریسی عربی و معنای مقصودی عجمی اولقی اوزره « بهالوس » تعبیری یا مشدر . بوايه بعض ادبای کرامزک « مطبوع الاندام » گبی تعبیرلردن البته دها فصیح ، دها طرغریدر .

مدافعه

شمدی بیان بیورلادیغی وجهله کله عن اصل عربی اولوبده متأخرین فرس آنی هم آلمش . همده معنای اصلیدن تجرید ايله استدکاری معنایه قوللانش ایسه . بو کله عربلقدن چیمش عجملشمش دیمک اولور . او حالده (بو) و (الفلان) ايله کنیه لیوبده (بوالهوس) و یا تخفیفاً (بوالهوس) یازمغه هیجده لزوم یوقدر . چونکه هوسک فارسیده کی معناسی (آرزو) (طلب) (دلخواه) در . بو حالده بسیار معناسنه اولان (بل) ايله بالترکیب (بهوس) باقیق (بوالهوس) گبی معناسر بر لفظی قوللانمغه البته مرجحدر .

حتی بو کله یی عجم دگل ، صکره دن مولدونک تقلید و تعریب ایتش اولدیغنه بز امثالی اولان کلمات مستعربدن استدلال ايله حکم ایدرسه ک خطی اولیه جعفر دن امیزه . معلومدر که فارسیده (مایمونه) (پوزینه) دینور . مولدون عرب بو کله یی (ابوزنه) شکلنه تحویل ايله کندینه مال ایتش و قاموسلرینه قید ایلشدر . شمدی شو کله نک (پوزینه) دن محرف اولدیغنده اشتباهه محل وارمیدر ؟ بونی ایسه شیوه لسان اقتضا ایدر . ترکارک اوائلی (را) و (با) ايله باشلایان کلماته همزه علاوه سیله تلفظ ایدیشلری گبی .

ایشته بوندن طولاییدر که فرهنگان عجمک اک مشهورلردن و ادبای عثمانیه

آرسنده . بری ۲۸۰ . دیگری ۱۱۰ سنه‌دن برو متداولرندن اولان ا فره‌نك شعوری ا ايله ا برهان قاطع ا ا بوالهوسی ا رد ايله طوغریسی اولان ا بلهوسی ا ضبط و تفسیر ایتشاردر .

ا مطبوع الاندام ا ترکینه کلنجه : بو ترکیبی ا بلاغت عثمانیه ا سنده جودت پاشا مرحومك تحطه‌سندن طقوز سنه اول کاتبی عبرت غزیه‌سنده ا مطبوع اندام ا صورتنده بمناسبه تصحیح ایتش ایدی . بناء علیه قضیه مشهوره حکمنجه ، معترفك خطاسندن بحث ایتك معلومی اعلام قیلندن اولور .

تعبرك سقامت وصحتی بختنه کلنجه : ا بوالهوس ا ايله ا مطبوع الاندام ا ترکیبی آرسنده ولو سقامت یولنده اولسون مثال عد اولسه جق بر مناسبت بعیده بیله متصور دکلدر . ا بوالهوس اك حد ذاتنده عربی اولدینی اثبات اولنه بیلورسه کلمه تعریض کوتورمز . واکر ا هوس ا لفظی ا مستفرس ا ایسه ا بل ا دخی لفظ فارسی اولدیغسندن ا بلهوس ا ترکیبی طوغریدر . فقط ا مطبوع الاندام ا ترکیبندکی ا اندام ا کلهسی بر کله فارسیه اولدینی حالده آکالام تعریف الحاقیله بر ترکیب عربی صورتی ویرلمش و چونکه ا اندام ا لفظی ا هوس ا کبی عرب و عجم آرسنده متردد و بناء علیه مختلف فیها ککادن اولیوب ، کیمك مالی اولدینی میدانده بولنمش اولدیغسندن ، سقامتی بحث کوتورر شیلردن دکلدر . بو درلو هفواتدن ایسه هانگی لسانده ، هانگی صاحب قلم مصون قالمشدرکه ، ترکیك صاحب اولان کال ، بو هفوه‌سندن طولانی سزاوار نکال گورلسون . باخصوص کال ادبیاتده خطادن تنزیه نفسمی ایتش ایدی که ا مطبوع الاندام ا یولنده بر خطاسی نقیض دعواسی شککنده اورتهیه سوریلسون . هله اك غربی ، خطا و غلط مقابلی ترکیه ا بالکلش ا لفظی وار ایکن ا یوز ا مقابلی ا ترس ا تعبیری بو مقامده استمال و آکا برده قریحیدن ا تورس ا لفظ مهملی ایلاذ وارداف ایدن و حالا ا بهره علیه و بهره ادبیه ا یازان و ا بلهوسی ا برنجی دفعه گورنجه املاى عربی خطاسی قیاس ایدرك بویله بر کله‌نك موجودیتندن بیله خبری اولمیان بر صاحب معرفتک - گویا تحطه ذاتیهسی ایتش کبی - مطبوع الاندامی باشه قاققلغی در .

اعتراض

لغت ابو الضیادین عیناً نقل اولنان فقره ده تعبیرك اصلاً فارسی اولدیغنی اثبات ایچون
 (گیل) ورنده بر (بل) کله فارسیه سی بولنوب کثرت معناسنه گلدیگنی برهان قاطعدن
 روایتله ترجمه مستطرفه ده بوالهوسك لغات عربیه دن بولغیوب سبک فارسیده فقط رسم
 مذکور اوزره (یعنی « بلهوس » املاسیله) یازلدیغنی خبر ووردکدن و برهان قاطعه ده کی
 « بل » کله سی مستطرف مترجما ده اخطار ایلدیگنی بیلدیردکدن و نائلی عتیقك دخی بو
 تعبیری « بوالهوس » ده یازدیغنی سوبلدکدن صکره، صاحب قاموس برادرمن بنه « بلهوس »
 رسمی ترجیح یورمشدر .

مدافعه

نه یا مقلغمزی استر دکر ؟ سزك کبی مجرد طوغری بی کوردکدن صکره ده
 اگریده شباتمی ایتمی ایدك ! شورامی محققدر که بو ترجیح صرف کنسیدی قناعتمز
 اوزرینه کنسیدی یازدیغمز شیلره منحصردر . ایشته لغت ابو الضیانك (باء مضومه)
 فصلنده ۲۶۷ نجی صحیفه سنك، ایکنجی ستونسك، آلتنجی سطر نده لغته باقی نزننده
 بولنان ذواته ایفا ایتدیگمز وصایا عیناً شویله در :

« ادبای عثمانیه ایسه من القدیم الف لام ایله و (ابو) ده کی همزه ی
 اسقاط ایله استعمال ایلیه گلمش اولدیلرندن بزجه دخی او اثره اقتفا
 لابدر »

اون اوچنجی سطر نده ده بو تعبیرك مفهومی شو سوزله تفسیر ایتمشز :

« بوالهوس تعبیرینك ترکیه ده کی مفهومی (مایمون اشتهالی) تعبیر
 عامیانه سی ناطقدر »

دیمك که بز خلق ایچون استعمال قدیمی ترجیح ایتمشز . فقط طوغری اولدیغنه
 قانع اولدیغمز ایچون (بلهوس) ی مرجع کورمشز . بروقت ادبای عثمانیه (خولیا)
 لفظی (خلیا) یازار طور درمش . عاکف پاشا مرحوم ده طوغری سی اولان
 خولیای استعمال ایدرمش . حتی بو لفظك صحت املاسی کنسوسدن سؤال ایدن
 بر ذاته صورتی (نمونه ادبیاتك ۱۹۲ نجی صحیفه سنده مسطور اولان) شوتد کره .
 لطیفه یی یازمشدر :

صورت تذکره :

« قنده (خولیا) لفظی واوز اولهرق (خلیا) یازارلر . غلط صریحدر . لفظ
 « مذکور فارسی اولوب اصلی (ماخولیا) درکه بعضاً لامنی خذف ایله (ماخولیا) دخی استعمال
 « ایدرلر . حتی فیضی هندینک برقصیده سنده « زن تف ماخولیا» دیو مستملدر . حاصلی
 « بن قیوده اولدلقه واوز اولهرق یازمق هیچ خولیا مه گیرمدی ایسه ده ، افندیله وای
 « یازدیره مدیغمن ، آنلرک (خلیا) سی بشقه ، بنم خولیا م بشقه اولهرق بویه جه گلوب گندک
 « عزیزم » اتشی

عاکف پاشا مرحوم کجی مسلك جدید ادبیاتک شیخ الریسی اولان برذات -
 کالات سمات هر کوردیگی مسوده ده (خلیا) ای تصحیح ایتدیگی خالد طوغریسی
 کیمسه یه یازدیره مامش اولورسه ، بنم کندی محرر اتمده (بلهوس) قوللانیشمک
 خلق اوزرنده نه تأثیری اولور . حتی کندمده بویه برقوة مؤثره فرض ایدن
 خود فروشلردن بولنسه ایدم اغتمده « شمده یه قدر ادبامن بویه قوللانیش بزمده
 او اثره اقتفا ایتمک لگمز لابددر » یرینه اکرچه ادبای اسلاف اصلی نیلیرک
 (بوالهوس) قوللانیشلر ایسه ده ، طوغریسی (بلهوس) اولدیغندن آنلرک اثرینه
 اقتفادن اجتناب اولتمق لازم گلور (دیه بیلوردم .

لغت یازانلر (یاخود تعبیر عالی عطفیلری اوزره قاموس نویسان) کندولرینی
 برکله نك هر طورنی سولمکله مکلف بیلورلر . قاموس آجیله جق اولورسه
 کوریلورکه برکله نك حرکات و سکناقی حقنیده ، مؤلفی شارح ، شارحی مترجم
 وهم وذهول ایله مؤاخذه ده بولنمشدر . بو مؤاخذه یی دعوت ایدن حال ایسه
 شبهه یوقدرکه محوٹ غنه اولان لفظک خلقه فصیحی بلاتمش اولمق غرضی در .
 یوقسه علامه لک صاتمق دگل .

اعتراض

مستطرف مترجمک « بوالهوس » تعبیری لغات عربیه ده آرمه سی بزه ایکی وجهله
 غریب گورینور . برنجیسی : عربیده او معنای معروفیله « هوس » کله سنک بولغامی در .
 ایکنجیسی : « بوالهوس » برکله اولمیبور بر ترکیب بولغیدر . اسکی قاموسلر ترکیبیلری
 احتیوا به مجبور دگلدرلر . بومکملیت (آروپا) نك یگی قاموسلرینه مخصوص اولوب شمده یی
 یگی قاموسجیلر دخی آنلری حسن تقلید ایله بومکملیتی کتب جدیده مزه بخش ایتکده درلر .
 اسکی قاموسلری آزار ایسه کز « سریع الانتقال » گجی ترکیبیلری ده بوله مزه سکر .

سروری مرحومہ فصل رحمت او قوم یہ لم کہ . اخلافہ ہر زماندہ معطوف علیہی
مبدولاً بولنہ بیلہ جگی ایچون بیت آتی بی یادگار ایتشدیر :

» ہرشی بن بیلورم دیر سئلز

بیان آدمیری ایلر تچھیل . »

شمعی مدحت افندی حضرت تارینک بالادہ کی قوی از قضا بو عبد عاجزدن
صادر اولسہ ایدی، فصاحت معروفہ لرلہ ارباب مطالعہ یہ ہیج شہہ یوق کہ شو یولده
نعرہ زن دقت اولورلردی .

۱) دقت ایدک ای قارہ کہ ، ابو الضیا ، لغتہ ردہ الفاظ مرکبہ یوقدر دیہ مستطرف
مترجمنک (بوالھوس) تعبیری قاموسدہ آرہ مسنی اثر جہالت عد ایدبور . قاموسدہ
الفاظ مرکبہ یوقیدر؟ یوزلرلہ ، بیگلرلہ واردر بیلہ ! فاضل برادرمن شویلہ بر کرہ
کوز کردیرمک کلفتی اختیار بیورمش اولسہ لر ایدی، معروف، غیر معروف نیجہ
لفظ مرکبہ بولورلر ایدی دہ بداہتہ قارشو بویلہ کفارت قبول ایتمز بر خطادہ
بولنمقدن قور تیلورلر ایدی . ۱

مساعده لرلہ لطیفہ مزہ بورادہ ختام ویرہ لم دہ ینہ بخمترہ عودت ایدلم :

مستطارف مترجمنک (بوالھوس) تعبیری لغت عربیدہ آرہ مسی سزجہ ایکی
وجہلہ غریب گورنمش ایسہدہ بزجہ ایکی وجہلہ مصیب عد اولنور . برنجیسی
عربیدہ دخی »ھوس« ک او معنایہ اولسی ، ایکنجیسی »بوالھوس« گبی اصطلاحات
و تعبیری قاموسک احتوا ایتش بولنمی در . ایشتہ سزہ ک معروفلرندن خاطرہ
گلانلرینی بورادہ ارانہ ایدلم :

ازجہ ترہات الصحاح ، ایام الجموز ، بنات التّعش ، رب المنون ، ذوالنون ،
طین الابلیز ، یوم الترویہ ، لیلۃ السّواء ، سم الفار ، دار الندوہ ، ذوالیدین ،
ذوالقرنین ، اولوالعزم ، حروف المعجم ، اہل المسئمہ ، ابو سلمان ، ابو سلمی ، ام -
رومان ، اشہر الحرم ، قرن الشیطان ، لسان الثور ، قوس قزح ، لاسیمّا ، ملح الباصر ،
توبۃ النصوح ، ذوالوشاح ، بکر الوضاح ، دم الاخوین ، ذوالحاجتین ، ذی القعدہ ،

ذی الحجه ، باب الكتاب ، غلب الثعلب ، دیر الثعلب ، نجم الثاقب ، مصطفی الجمر ،
جَبَّ یوسف ، جار الجنب ، حَبَّة القلب ، حَبَّة السوداء ، دار الحرب ، فصل الخطاب ،
دَابَّة الارض ، اظفار الذئب ، عنقاء المغرب ، قَبَّة الاسلام ، نجائب الفرقان ، نصب -
العرب ، حلف المطیین ، مؤلفه القلوب ، كف الخضب .

بونلرک جمله سی اصطلاحات و تعیرات مشهور دین اولدینی ذات عطوفیلرینجه
دخی معلومدر . اگر قاموس باشندن باشه آرانه حق اولورسه بوکی مرکبات
احتمال که بیکی کچر .

بو حالد زمانجه هرایکی معناسیلده رئیس العلام اولان بر ذاتی ناحق یره تخطئه .
مسلم اولان فضیلت تواضعکاری و خصصت انصافشعاریلرله نصل توفیق قبول ایده جگنی
ادراکدن عاجز .

۱ سریع الانتقال ترکیبی اصطلاحات عربیه دن دکلدرکه قاموسده آرانلسون .
و بولخامسی قاموس ایچون تقایصدن عد اولنسون . سریع الانتقال ، سریع الفهم ،
سریع السیر ، سریع الدوران گی هر کون هر کسکث یایه بیله جگی ترکیبات عادیه نی قاموسده
آرایانلر ، قاموسجیلقله اتمام بیوریانلرک غیر ، یعنی توهماتنه مغلوب اولان ذوات
اولسه گر کدر .

اعتراض

برادرمز هاتگی مرجع الیه « بهوس » صورتی ترجیح ایلش . فارسیده برده بل
بولندی بی ایچومی ؟

مدافعه

اوت افندمز هم آنک ایچون ، هم ده بالاده سندات متعدده و شهود معتمده الیه
اثبات ایتدیگمز وجهله هوس ، الفاظ فارسیده دن عد اولنه حق مرتبه لرده معنای
عربیسندن ده نزهانه بر معنی افاده ایتدیکیچون .

اعتراض

جلال الدین رومییدن ، مخدوم عالیلی سلطان ولدن ، حافظ شیرازیدن ، فردوسی .
طوسیدن ، سعدیدن ، خیامدن ، جامیدن ، ایران و هندستان غزله لندن لاقول اون بش بیگ
بیت الیه یوزلرجه ، حتی بیگلرجه صحائف منشوره اوقومش ، بخاری ، ایرانی ، هندی ، جاوی
برقاج یوز سیاح و حجاج ارباب معارف الیه ساعتلرجه ، گونلرجه فارسی تکلم ایلش و باخصوص
نحر ریگانه محمد باقر جان معطر (؟) مرحوم الیه ایکی یحقی سنه گجه گوندوز برآرمده زمان

کپروب (بر بقی!) ختم تفسیر در سرلیدن ماعدا، علوم شتادن مباحثه لر می دخی اسان فارسی
 ابله یورتمش تولندیغمز حالده « بسیار » معناسنه بر « بل » کلهسی اولدیغنی بزم نه گوزلر می
 گورمش، نهده قولالرمز ایشتمشدر .

مدافعه

چه وقت مدرسه و بحث کشف و کشف است

بو عدم رؤیت و استماعکز بر موجودك معدوم صرهنه کچمسنی اقتضا ایدرمی
 ایتمزی . آنی آرزو بیوریلور ایسه آروجه بحث ایدرز . فقط سزده شمدیلک
 قاموسنویسانه مخصوص اولان تبعات باهوسانه محصولی اولق اوزره شو کلهلری
 عرض ایتمک لگمزه مساعده گری رجا ایدرز .

باقکزر فرهنگار نه دیور :

(بلکامه) گلخانه وزنده . آرزو واملی چوق کیمسه، (بل او اکام) وها،
 نسبتدن مرکبدر . (بل) چوق وکام امل معناسنه اولقله، بلکامه آرزو واملی
 چوق کیمسیه دینور .

(بلغاک) پرچاک وزنده . فتنه، غوغا، قرقشه معناسنه در . بل مبالغه وکثیر
 و (غاک) فتنه و غوغا معالرینه در .

ایشته سزده شواهدندن ایکده بیت :

« بکیتی کشت بلغاکی بدیدار

که مردم درزمین دررفت چون مار » (میر خسرو)
 دیگر

« مرا چون زلف تو تشویش ازانست

که چشمتم درجهان افکنند بلغاک » (ابن بمین)

اعتراض

بوکله انک شمعدیه قدر بونجه توغلامز ائناسنده بزم گوزمزه ایشمامش، قولانغمزه
 دکامش اولسی قلت استعمالی ارا نه مدار اولور یا .

مدافعه

اولمز یا !

ثانیاً بز (بل) لفظی ترکیب مرده مستملدر ادعاسنده بولمخدق (باهوس)

تعبیرینک ابل ابله ا هوس ا دن مرکب اولدیننی سوبیلدک . آئی ده مشیمه
اختراعدن تولید ایتدک . اعتماد اوله گلان ایکی فرهنگدن نقل ایلدک .

چونککه سنز (بلهوس) تعبیرینه املای عربی بیلامک نامنه اعتراض ایتش
ایدکثر . بزده (بلهوس) تعبیرینک عربی اولدیننی گوسترمک ایچون مأخذلرمن-
ده کی تعریفاتی اراؤه ایتدک .

اعتراض

شعری شو سطرلری یازدیغیز صروده فرهنگ شعوری به باقهرق بوکله بی نه کی گفته لر
ایله اثبات ایتش اولدیننی گورمک ایچون برمزدن قزلامش ایسه که ده حیفاکه کندیسندن
کتاب دگل جان بیله اسیرکیه میه جگمز بر ذات مافرسماتک فرهنگلری استعاره ایلدیگی
خاطرمنه گله رک برمنه اوتوردق .

مدافعه

ایشته باعث انفعالکثر اولان (رومانچی واری مالایعنیات) مثالی بوکی لفلقیاتکثر
ایچون ایراد ایتش ایلدک . فرهنگلری احبای صمیمیه کزدن برینه اعاره ایدیشکثر
بو بحثه نه تعلاتی وارکه ایراد ایتش شکثر ؟ . یوقسه استعاره ایدن دوستکزی بر آن اول
اعاده فرهنگ مجبوریتده بولندیرمق معروضده بر اخطارمی اولور ؟ او مقصده ده
اولسه بر نوع تحمیل منت دیمک اوله جفی ایچون هم مغل ظرافتدر + هم ده جان
اسیرکیه جک قدر سودیگکثر بر ذاته القای محجوبیتدر + و هم ده صدوددن خارج
وصحت و کذب بزجه مساوی بر روایتدر .

اعتراض

شعورینک بو باده کی استهادینی گورمگی پک ایسترایدک . زیرا بر جوق کلماتده اولدیننی
گی یا کندی طرفندن و یا خود کندی (خیالخانه سنده) موجود بعض شاعرلر جانبندن
سربلش بر بیت ایله استهاد ایلدیگی گوریله جک اولور ایدیه پک لطیف اولور ایدی .

مدافعه

بزم شعوریلری اوله جانمزی اسیرکیه جک قدر احبامن اولدیننی و خصوصاً
قاموس نویسلیکدن طولای دائماً بیش مراجعتده طومتق مجبوریتی مسلم عالیلری
اولدیننی ایچون کیسه به اعاره ایتدیگمزدن، برمزدن فرلامقسزین شویله جه المزی
اوزاتدق . بر قاج ورقنی تقلیدن صکره (بل) کله سنی بوله رق شوراجغه قید
ایلدک : بیورک !

« (بل) ایکی معنایه گلور . اول احق و نادان معناسنه . حضرت مولانا قدس سره بیت :

« من بلم خود را اگر زخمی زدم بر خود زدم

و ربط آری ربودم رخت طر آری چه شد »

نانی بمعنی بسیار که بلهوس و بلسکام دیر لر . یعنی بسیار هوس و بسیار کام دیمکدر .
اعتراض

هر حاله شوکله نك قلت و کثرت استعمالی حقنده فارسی به عائد مسائلده اصل صاحب رأی و صلاحیت اولان ولد چلی حضرت تریله حسین دانش افندی حضرت تریله رأیلرینه عرض افتقار ایلرز .

مدافعه

تکرار ایدرز که بحث (بل) کلمه نك قلت و یا کثرت استعمالده دگل . (بلهوس) تعبیر نك (بل) ایله (هوس) دن مرکب بر کله اولیشنده در .

رأیلرینه عرض افتقار ایتدیگیز ذاتلردن ولد جلیه نك نسباً مولوی و حسین دانش افندی نك نسلاً عجمی اولیشلریمی کندولرینه صاحب رأی اولق صلاحیتی و بریور ؟ یوقسه بو ذاتلر لسان فارسیده تبعات خصوصیه اصحابندن اولدقلری حیثیتله می رأیلرینه مراجعت اولیور ؟ اولکی تقدیره کوره ایسه معلوم عالیگز اولق گر کدر که مثنوی لسان فارسی ایچون دگل ، زبان حقیقت اولان لسان معنوی ایچون مدقون و سالکان طریق مولوی عندنده (لب قرآن) عنوان عالیسیله معنون بر منظمومه . هزار شیون اولدیغندن ، آنکله حقیقت کلمه دگل ، اولسه اولسه حقیقت معنویانه وصول میسر اولور . واقعا مثنوی لسان فارسی اوزره مدقون ایسه ده آنده کی عربیات فارسیسه غالب و اکثر مصارع و ابیات نك اقتباسات آتیه ایله موشع اولیشی عکسنه اقامه ایدیله جک هر درلو براهین باطله یی سالدیر ، بناء علیه او کتاب عالی . فارسی ایچون مستشهد آندن عد اولانه من .

اگر اسکی ترکیه یه عائد بر کلمه بزم ترکیه مزدن استدلال ایله مثلاً (فائق) یازمق یا کلمه سدره فصیحی (کیمک) در . دیمک جائز اولور ایسه . فارسی به کوره متأخرین لسانی دیمک اولان مثنویدن دخی استدلال صحت کلمات طریقه کیده نيك طوغری اولور .

باخصوص بلبلر گبی لغات پر شوق و نشاط ایله گوگلاری گلستان صفا ایدن جناب مولانا. حالت فزای وجدان اولان سانحات قلبیه لرینی پیرایه بخش صفحه انشاد ایملکری زمان ظن ایدر میسکزر که او یله قیود لفظیه ایله ذات تجلیه ها لرینی مقید بیلسونلرده (بوالهوس) املاسنی دوشمنش اولسونلر . حاشا !

دانش افندینک نسل اولاد عجمدن اولیشاری دخی . مادامکه ولاده پای تخت سلطنت سینه سکنه سندن و بناء علیه شهرتی درلر ؛ کندولرینه آبر وجه براقومیه تانس ا و یا تعبیر عالیرنجیه (صلاحیت رأی) ویره مز . مکرکه اولسان پدری بوراده صورت خصوصیه ده تحصیل ایتش اولسونلر . او خصوصده ایسه - روایت واقعه عطوفیلرینه اعتماداً سوبیلورم - فارسی به متعلق تبعات و ا تخصصانده (ذات عالیرندن ده دوا دون برد کرده بولملری لازم گاور . چونکه سنأ اولاد کتر مرتبه سنده درلر . و نه قدر صاحب رسوخ و تتبع اولسلر بوراده صورت خصوصیه ده مراق و توغل ایدن بز ترکن زیاده فارسی آشنا اوله مزلر . چونکه ایرانی بعض اودای پدر و یا خانگی دختر و پسر لرله (چه حال دارست ؟ کیفیت خوبست ؟) یولنده کی مکالمات انسانه فارسیده صلاحیت رأی ویره مز .

شو افاده مزدن حسین دانش افندینک مکتسبات عرفانی و ولد جلبینک فضائل کالات نشانی انکار معنایی جیقارلمز اعتقادنده یز . مقصدمز بو ایکی ذاته حصه اختصاص ایدیشکزه تعریضدر . یوقسه شخصلرینی طانیمن دخی کندولرینه حرمت مز واردر . حتی حسین دانش افندینک تخمین عالیکزک فوقده و مأمولمز دن زیاده بو مسئله ده اعطای حکم ایدن وزقه لری کندولرینک فارسی ایله جداً متوغل اولدقلرینی ارأه ایتشددر . چونکه :

« لسان عذب البیان فارسیده (بل) لغتی « کثیر ، متعدد » (معنا) لرینه موجوددر . بونک دیگر برکله فارسیه به اضافه سیله « بلکامه » یعنی کثیر الامال گبی کلمات فارسیه (وجوده) کتیرلدیگی و بین الادبا استعمال اولندیغی ده واردر . فی زماننا هذا (بوالهوس) شکانه گیرمش اولان کله ناک شکل صحیفنک (باهوس) اولسی من جهة طوغری اوله بیلیر . بونی اثبات و ایضاح ایچونده - مدحت افندی حضرتلرینک مساعدیه سیله - بعض تدقیقات لسانیه ده بولونمه مز ایجاب ایدور »

دیمشدر و آکا تالی اوله ورقده تحلیلات آتیه ایله حکملرینی ویرمشلردر :
« اولاکله مبحث عنهانک (باهوس) شکنده یازیلوب یازیلویه جغنی و بونک اسبابینی

تدقیق ایده‌م. کله‌نک ترکیب ایتدیگی مفرداتدن اولکیسینی فارسی، ایکنخیسینی عربی فرض ایده‌جک اولسه‌ق عجباً ترکیب مختل، قاعده شکن عد اولسه‌یلیری؟ شبهه یوق‌که قاعده استعمال فارسی یوقی تجویز ایدر. هزار فن، بد اسلوب، نیکو خصال گئی ترکیب‌لر بوباید بزه بر گوزل نمونه‌در. هله (باهوس) کله‌سینی فارسی عد ایده‌جک اولورسه‌ق (باهوس) صرف فارسی بر ترکیب اولمش اولورکه او حالده یوقاریکی ملاحظه‌مزده حاجت قالمز.

«نایب - بحثک دیگر بر احتمالی‌ده وزدر: (بوالهوس) ی بوله‌جه شکل عرب‌سند محافظه ایتکدر. او حالده ترکیب طوغری اواز. (هوس) فارسی اولدیفی حالده (او) جزو عرب‌سیله نصل برلشه یایر؟ بری فارسی، بری عربی ایکی کله‌نک قاعده عربیه اوزره ترکیب هیچ تجویز ایدیلیری؟ بنابرین (باهوس) شکل املائیسنک صحیح اولدیفی هر ایکی وجهله ثابت اولور. فقط بو ملاحظه کله‌نک اصلی فارسی عد ایتدیگمز صورتده مصیبتدر.»

اعتراض

مع هذا مترجم مستطرف اسعد افندی مرحوم دخی نوکله‌یه مطلع اولدیفی حالده بوالهوسک املاسی دگشدریمک لزومی حکم ایتیموب یالکیز بر اخبار ایله بو وقوفی اثبات ایلمی ابوالضیا برادر مزه دخی بر مثال اوله بیلور ایسه‌ده بس بللی عامه‌یه مخالفتله اکتساب معرفت هوسی! مانع اولمشدر.

مدافعه

اوت! اسعد افندی مرحوم کله‌نک حقیقته اطلاع‌یه اکتفا ایدرک بوالهوسک املاسی دگشدریمامشدر. یالکیز (بوالهوس) ک طوغریسی (باهوس) اولدیفی سوبله‌مشدر. بو عید عاجز ایسه محقق مشارالیهک اوبایدکی اطلاع‌ی افاده ایتدکن صکره لغته مراجعت ایده‌جک ذواته (بوالهوس) یازلمسینی اخطار و بو اخطارنی (لابد) ایدیه تشید و تکرار ایشدر.

عامه‌یه مخالفتله اکتساب معرفت هوسی فقره نوشیده‌سنه کلجه: معلومدرکه عامه‌یه مخالفتله انسان اکتساب معرفت ایده‌مز. اگر بوبله اولسه‌ایدی دنیاده هرکس بر برینه مخالفتله احراز علم و کمال ایدر و بو صورتله هیچ کیمسه جاهل قلمز ایدی. بزه قالورسه انسان مخالفتله اولسه اولسه تعارف ایده بیلور. بنم ایسه تعارف ایچون تبدیل کاته هیچده احتیاج یوق. (باهوسی) بو صورتله یازیشم کله‌نک طوغری اولدیفه قانع اولیشمدن عبارتدر.

براز وقتدن برو املا مزده اختیار اولسان بونجه تغیرات میداند و ذات عطفیلرینک دخی اویولده اثرا جهادلری اوله‌رق بر جوق تحولات املائی‌لری اوراق-مطبوعه اوزرنده طور و پوررکن کرک بشقه‌لرینه و کرک ذات دولترینه بو گئی

معرفتی، سبب مخالفت عدایدیورده بنمطوغری برکله یازمقلغم می قصد مخالفتهم معطوف اولیور؟ اگر قصورم بو ایسه او مخالفتی فرط مفخرتله قبول ایدرم. چونکه نفسجه صوابه اقتضا — موافق عقل و نقل اولدینی حیثیتله — خطاده ثباتدن هر حالده اولادر. اعتراض

حقیقت حالده « بوالهوس » قطعاً یا کُلش بیله اولسه غایی غلطات کتابلرینه بر سر مابه اوله رق بر غلط مشهورک دخی لغات فصحه دن اولوتی محافظه ایدلمش اولور ایدی، ده او قدر خفیف بر مرجع ابله عامه به مخالفت کچی عندالمقلا مسلم اولان بر خطادن (قورائمش) اولور ایدی.

مدافعه

بوالهوسک قطعاً یا کُلش اولدینی بالاده مکرراً ایضاح ایدک. شمعی به قدر قناعت حاصل ایتمیانلره ایضاحات واقعه کفایت ایدر سانورز.

یالکُز شوراسنی غریب گوررز که افسدی حضرتلری صوابه نسبتله خطاده بر اولویت تصوّر ایدیلورلرده آنکده محافظه سنی توصیه بیوریورلر. حقه قارشو باطلک رجحانی دعوان بکده فرقلی اولیان بو توصیه لرله عجیباً کنیدیلری عامل اولورلرمی؟

واقعا « غلط مشهور لغت صحیحهدن اولادر » قولی مشهوردر. کذا فقهک «ابتداء تجویز اولنه میه جق شی ابقاء تجویز اولنه بیلور» قاعده سی معاملات اولدینی کچی، واسطه مقامات اولان لغاتده تطبیق اولنه بیلور. ومثلاً عربیه، علوی، سنه کی، غربال، چاشیر، مغیلان، چرچوه، مردون، وامثالی محرفانده اولدینی کچی. حتی بونلرک بر طاقی تقریرده ده، تحریرده ده اصللرینه مغایر اوله رق قوللانیلور. وهر لسانده محرفات استعمالنده جواز واردر. بوگا بناء بزده لغتمزده (بوالهوس) یازلمسنی تأکیداً توصیه ایتمش ایدک. بونکله برابر (مردیون) مشهور اولدینی حالده (نردبان) یازانلره کیسه ناک برشی دیدیکی و عامه به مخالفتله اتهام ایدلدیگی واقمیدر؟ اگر واقع ایسه بنده کُز یالکُز (بلهوس) دکل بعضاً نردبان، چارچوپده یازارم. نیچون بری چیقوبده بنی، شمعی به قدر مشهوری وارکن سن طوغریسنی یازدک، دیه تخطئه ایتمدی.

مجرد غلطده ثبات ایدلمسی حقنده بر قانون ادبی نشر اولندی؟

اعتراض

لغات ابوالضیادن (خیر لغات دکل لغت ابوالضیادر) نقل ایلدکلی قرعه به (انتهی) چکدکن صکره ینه محاکمه به گیرشدکلی صرده فاضل برادرمن (بوالهوس) تعبیرینک

قدیمدن برو (۴) (بین بلغای عثمانیه) مستعمل اولدیغنی بیلدک حتی ناطلیتک بیتنی مقام شهادتده نهاده (۵) ایش اولدقلرنی بعدالاعتراف فقط تعبیرک اصلی بلغامزک استمهاله مخالف ایش دیه بر و همه دوشدکلرندن (بوالهوس) برینه (بلهوس) صورت عجیبه سنی قبول ایلدکلرنی سویلورلر . کاشکی بوهوم دوشمسله ایدی ده ایلک اوگرندکلری صورت معروفنی ابقا بیورسله ایدی .

مدافعه

بز ایلک اوگرندیکمز (صورت معروفنی) لغتزدده ابقا ایله برابر محافظه سنی ده خلقه توصیه ایش ایدک . نتیکیم بالاده بالمناصبه صورت وصایامزیده عیناً ارایه ایلدک . فقط شو (بلهوس صورت عجیبه سنی) آکلایه مدق . شمادی بر آدم طوتوبده (سنا، مکی) یازه جق اولسه بولکه عجیبه نی زهدن چیقاردک دینه بیلورمی؟ بنم کیفم فصل استرسه اوایل یازارم . مشهوردر : کیمی آناسنی سور کیمی قزینی . استیان (بوالهوس) یازسون بن (بلهوس) یازارم .

مسئله اوراده دگل . ذات والا کز بولکه غیر مانوسدر . دیدک کز که شمادی برده کلینی عجیبه لکله توصیفه حقکز اولسون . سز جف القلم املای عربی خطاسی اولق اوزره مؤاخذه ده بولندکز . چونکه بوالهوسک ، بلهوسدن بوزمه بر تعبیر اولدیغندن خبردار دکلدیگز . خبرکز اولسه ایدی اوایل می طاور انوردکز .

اعتراض

بومخالفی مستطرف مترجندن اوگرندکلرنی سویلورلر ایسه ده چند سطر بوقاروده (لغات) ابوالضیادن عیناً نقل ایلدکلری فقرده اسعد افندی مرحومک بوتعبیری بلغانک رسم مذکور اوزره ، یعنی (بوالهوس) صورتنده یازدقلرنی خبر وردیگی بنه کندی طرفلرندن درمیان اولنیور ایدی . ایشته بلغانک استعماللرینه ده مخالف دگل ایش .

مدافعه

خیر ! بز بلغامزک قدیمدن برو (بوالهوس) یازدقلرنی سویلکله برابر تعبیرک اصلی بلغامزک استمهاله مخالف و طوغریسی (بلهوس) اولدیغنی بیلدیرمش ایدک .

اعتراض

ابوالضیا برادرمن بوکا دقت ایده جکلرینه اسعد افندی مرحومک اوتعبیری عربی لغانده بوله مدقلرینه نظر دقلرنی صابلا یوب صکرده عاصم مرحومک برهان قاطع ترجمه سینه باش اورمشلر ایسه ده عاصمک دخی شعوری به اتباع ایدی وردیگی دوشونه مامشله .

مدافعه

اسعد افندی هوسک معنای معلومیه تعبیرک سبکی آره سنده بر ملایت تصور

ایده مدیگی و یا خود حقیقت تعبیر اطلاع ایچون، شبهه ایدن هر آدمک یایدینی گبی، لغتله باقیوبده یعرب بن خطانه یاخود عهد نوشیروانه مراجعت ایدجک دکلدی یا. بر مقرر سی، زمانده . مکلنده هانگی مرجع موجود و معتبر ایسه البته آگا باقار. عاصمک شعوری به اتباعی کندوسی ایچون ذل و نقیصه اولماقله برابر، مرحومک شعوری به اتباعک بیانی دخی کشفیات جدیده دن اولسه کر کدر . چونکه لغت، عاصمک دکل . حسین بن خلف حضر تارینک اثر تصنیفی در . عاصم آنک مترجمی در . حسین بن خلف ایسه شعوریدن چوق زمان اول وداع عالم فنا ایتشد .

دیمک که عاصمک ترجمه ایتدیگی برهان قاطع شعورینک اثرینه اقتفا ایتماش کندوسندن اول فرهنک ترتیب ایدن فضلالی فرسدن نقل صورتیله تفسیر ایلش در .

اعتراض

ناتلیک او قوتلی شهادتی ده رد ایچون مستنظرک زبازد اولان خطالری تحطرات ایشله .

مدافعه

اوت اوله ایلش ایدک . فقط شهادتک قوتنه هیچ بروقت قائل اولماش ایدک . حالا دخی دکلز . یالکز قدما بوالهوس صورتده قولانمش . ینه او صورتله استعمال ایدلمی در دیدک .

اعتراض

بونجه کافلتلری نیچون اختیار ایتشدلر ؟ شمدی به قدر بتون جهانک (بوالهوس) دبه یازدینی (بریشی) (بالهوس) صورتده بالخریف تمیز و تفرد ایچون .!! (قبا) ترکیه کلهلری طوغری اوقوتمق ایچون اولره فخرل شمدلر وسائر اشارتله علاومسیله حروف عثمانیه منزی اکاله اوقدر همتلر صرف ایدن برادرمن بو (بالهوس) صورتک هرکس طرفندن مطلقا (کیلوس) وزننده اوقونه جغنی و بوجهندن دخی ذهنلری قارمه قاریشق ایدجگی دوشونه مامشله . انصاف !

مدافعه

بک طوغری سویلورسکیز . چونکه انسان فطرت تمیز و تفرد مائدر . تمیز ایسه امور صوابیده دائما مستحسن و تفرد ایسه تمیز ایله توأمدر . فقط برکلمی صحت املاسیله یازمق تفرد و تمیز فکرله اولدیغنه ، هرکس ذات عالیلری گبی وسعت خیال اصحابندن اولمدینی ایچون قولایچه جق حکم ایتز .

از جمله بن دائما ممنوع معناسنه (محظور) و (باروت) یرینه (بارود) یازمقدم . جمله نک استعماله مخالف اولان بوتحریر می نیچون تفرده و برمیورسکیز ؟

اگر اعتقاد عالیرنده اصرار ایله مجرّد فکر تفرّد محضولی اولدیغنده قرار
قیلنه جق ایسه او بابده بعض ایضاحات اعطاسنی لازم عد ایدرم .

معلوم عالیکز درکه مملکت مزده نفاست طباعتی . او صنعتده الڤ متری اولان آلمانلر
مرتبه سنه ایصاله بؤ بنده کؤر ساعی و موفق اولدم . اگر بوکا تفرّد مقصدیله دخی
چالشمش ایسه ، او مقصد بالطبع حاصل اولدقن ماعدا ، منسوب اولدیغ ملت -
و مملکتده دخی بوندن بر حصّه شرف حصوله گلشدر . هر نه وقت آرزو بیوریلور -
ایسه مطبعه عاجزانه می تشریف ایله رأی العین کوره بیلورسکؤر که ، مطبعه ابوالضیانک
آثار تمثیلیه سی کرّه ارض اوزرنده یگانه بلده طباعت اولان لیسیقده ا اترناسیوناله ،
غره فیشه مؤسسه - آؤستاش ا دینلان و ترکجه ا بین الاقوام ، مبادلات هنرورانه
طباعت نمونلری ا عبارده سیله ترجمه ایدیه بیلان انجمن طباعین طرفندن ۱۸۹۱
سنه ندن برو علی الدوام قبول اولمقله صنعتندن - اگر مقصدی تفرّد ایسه -
علت غایبه سی حاصل اولمش و کندیسنی یالکؤر ممالک عثمانیه ده دکل ، عالم اسلامیتده
دخی بر ایکنجیسی اولماق اوزره طانتدیرمشد .

اگر بو جمعیتک حال و شاننه و تعاطیسنه و ساطت ابتدگی آثارده مشهود
اولان هنر و کماله ذره قدر و قوفکؤر اولسه ، اوریاه اثر و هنر بگندیرمه نڤک صنعتده
نه مرتبه لره واصل اولمش اولمغه متوقف بولندیغنی دخی تصدیق ایدرسکؤر .
یوقسه آزه صره غرنه کؤرده ا طابع شهر ابوالضیا توفیق بڤک الحق نمونه بدایع -
نفیسه اطلاقه شایان اولان فلان کتبی زیور ایدی ، نفایس پروران اوله جق برصورت
حسنه کسوه پوش طبع و تمثیل اولمشدر ا یوللو بڤکک تعبیرلره تحسین خوان اولیشکؤر
بؤ حقیقتی ادرا ککؤرک نتیجه سی عد ایدیه من .

بیلورمیسکؤر ؟ سنوی او جمعیه اوروپا و آمریقا مطبعه لرندن درت بیگدن زیاده
نمونه طباعت ارسال و تقدیم اولندیغنی حالده قبول ایدیلان تمثیلاتک عددی درت
یوزه واصل اوله میور . ممالک عثمانیه دن ایسه یالکؤر بؤ عبد عاجز طرفندن
کوندربیلور . و کوندربیلان نمونه لر نوعاً کاه ایکی و کاه اوچ اولدیغنی حالده جمله سی
بردن قبول اولنیور . و سکوره او نمونه لر دن برر آلبوم یاییله رق اصحاب آثاره برر
دانه سی اهدا ایدیلور . آندن ماعداده جمعیتک صنعت طباعتیه مخصوص اولان

غزته سنده كرك آثاره و كرك مؤثره دائر صنعتكارانه و واقفانه تقدیر لر، محاکمه لر
مواخذة لر یازیلور . آنلردن ده ینه برر نسخہ سی اصحاب آثاره ارسال اولیور .
حال بوکه اق قوجه یازس شهری که . سکسان باب مطبعه سیله دنیا به اعلان تفرّد
ایدن کن بو کتابه کوندردیگی نمونه لردن آنجق بر دانه سنی قبول ایتدیره بیلور .
بعضاده هیچ ایتدیره میور . حتی رد اولان مطبعه لرک اسماریده تشهیر و اعلان اولنیور .
شمعی بوراسی آکلاشلدی و مقصد تفرّد ایسه . آنک بؤ صورتله ذاتاً حصوله
گلش اولدینی معلوم اولدیسه ، برازده شو حقیقی سویلک لگمه مساعده بیورلسون :
سنز بیلورسکزر که بزلر گبی یازی یازانلره اقوام فاضله آرمه سنده جوجق قدر
دخی اهمیت ویرمزلر . چونکه بؤ گون انگلتره ده ، آلمانیده ، فرانسه ده حتی
اوستریاده ، ایتالیا ده بیله مغازه دستکاهداری ، تاجرکاتبیری بزلر قدر و بعض
جهتله بزلردن ده اعلا یازی یازارلر . چونکه آنلر هیچ اولمزسه هم تحصیل
ابتدائی ، هم تحصیل اعدادی کورمشلردر ،

انسان ایچون لسانیه تفهیم مرام نه ایسه قلیله ده افهام افکار اودر . سویله مک
بیان یازمق ده بیلور . حروف و کلمات ایسه آنلرک شکل ظاهری سی در . اوقالبیره
(براتیق) رسوخ ایله کوز آشدیریلور . (کیفک ایومی برادر) تعیری لسانیه
سویله بیان ، اوقالبیرک قالبیری دیمک اولان (کیفک) (ایومی) (برادر)
شکلیرینی حافظه سنده ضبط ایتش اوله جغندن ، اقتضا ایتدجکه بؤ اشکالی صره سیله
دیزر . آغزیه سویله مش گبی قلیله رسم ایتش اولور .

ایشته بؤ هرکس ایچون بر آلددر . کیم قوللانمسی بیلورسه ایشنی کورر .
شمعی بوندن صکره بر لیکنجی ، اوچنجی ، حاصلی اعلا مرتبه سنده قدر بعض
درجاتی واردر که آنلرده بر جوق رسوخه ، بر جوق نمونه لر ، بر جوق وسائط .
معرفه و بونلرله برابر هر شخصک فطره مظهر اولدینی تجلیات ذوقیه سنه تابعدر .
ایشته بؤ مرتبه لرک غایه سنه ایرمش و مقطور اولدینی فضائل و محاسنی مکتسبات .
علیه سیله تربین ایتش ذواته ده (ادیب) نامی ویریلور . بوده هر قومک بواندینی حال
و مرتبه معارفیه اوچیلور . فلان شاعر عادتاً عثمانیلرک راسینی ، یاخود لامارتینی در

دینور. فقط بؤ شاعر راسینله، لامارتینك منسوب اولدینی ملت میاننده ظهور ایتمش بر آدم بولنسه اوراده بو شباهته نائل اوله مز . آنك بؤ مشابهته تعارفی کندی قومك مرتبه عرفانی نسبتله در . شو تعرفدن مقصد عاجزانم بزلرك هنوز لسانمزده ادیب ، منشی ، کاتب اولمق دگل ، حتی املامزی بیله بردستور لایتغیرك حکمنه تودیعہ قادر اوله مامش بر طاقم جهله دن بولندیلغز حالدہ کویا بر بیوک هنر و معرفت ایش کبی بر گله ایله تفرّد داعیسه دوشمکلمگمزہ حکم ایدن افکار سادجه اصحابك ظننده کی خطایی کوسترمکدر .

بن هیچ بر وقت یازدیغ یازیدن طولانی افخزار ایتدیگمی بیلیورم . بالعکس یازدمدیغدن طولانی هر بار تأسفله درده بولنیورم . چونکه بزم یازدیغز یازییه، بزم و بردیگمز معنا ایله کیسه یازی یازمق دیمه جگنی اولسون بیلانلردنم . او حالدہ تفرّد بشده دگل . اصل تفرّد فکری بگا تفرّد اسناد ایدنده اولمق لازم گلور . شمعی انصافك، طرفیندن هانگیسه لازم کلدیکنه ارباب انصاف حکم ایتسون .

(بلهوس) ك (کیلوس) یولنده اوقونه جفته نه ایله حکم ایدورسكز ؟ اگر کلمات عربیه نك بر قاج درلو اوقونه یلك احتمالیله ایسه سزك (کیلوسك) دخی (نوهوس) کبی اوقونه یلنسه کیم مانع اولور ؟ هله (هوس) ك (قوس) کبی اوقونسی نمکنی دگل ؟ حتی قاموسده (کتف) وزننده برده (هوس) وارد که اسرمش ارکك دوه معناسنهدر . دیمك که معروف هوسده بشقه صورتده تلفظ اولنه بیلیورمش . او حالدہ سزك (بوالهوس) دخی (ذوالقوس) کبی اوقونه مزمی ؟

لسانك مترکب بولندی عربی ایله فارسی به جزوی انتسابی اولانلر بیله او یله ادعا اولندی کبی کلماتك صور تلفظیه سنی تغیر ایتمز . بز ایسه (بلهوس) ك معناسنی بیلانلر ایچون یازی یازورز . بویله بر کلینی تلفظه قادر اوله میانلر ایچون دگل .

(مابعدی نسخه تالیده)

ابوالضیاء توفیق

